

strada lex

Activering van het boek online Identificatiecode

Indien u abonnee bent van Strada lex **www.stradalex.com**, Strada lex Luxembourg **www.stradalex.lu** of Strada lex Europe **www.stradalex.eu** kunt u gratis, met behulp van bovenstaande identificatiecode, toegang krijgen tot de elektronische versie van voorliggend boek*.

Mocht u moeilijkheden ondervinden bij het activeren gelieve dan contact op te nemen met onze helpdesk: **tel. : +32(0)2 548 07 20 • fax : +32(0)2 548 07 22 • info@stradalex.com**. U dient een aankoopbewijs van het boek voor te kunnen leggen.

De identificatiecode kan slechts éénmaal door één enkele gebruiker, geïdentificeerd als abonnee van Strada lex, geactiveerd worden. Eenmaal geactiveerd, kan het boek geraadpleegd worden binnen de modaliteiten van uw abonnement op Strada lex.

U bent nog geen abonnee op één van onze databanken en u wenst hierover meer informatie te ontvangen of een presentatie van één van onze vertegenwoordigers? Neem dan snel contact op via het e-mailadres info@stradalex.com.

**Onder voorbehoud van beschikbaarheid in één van de vermelde databanken. Ga naar www.larcier.com om na te gaan in welke databank(en) deze monografie toegankelijk is.*

INFORMATIE EN RECHT

Informatie en recht

Diverse rechtsperspectieven

Emma Suzanne VAN AGGELEN
(ed.)

INTERSENTIA

Antwerpen – Gent – Cambridge

Informatie en recht. Diverse rechtsperspectieven
Emma Suzanne van Aggelen (ed.)

© 2021 Lefebvre Sarrut Belgium NV
Hoogstraat 139/6 – 1000 Brussel

ISBN 978-94-000-1339-1
D/2021/7849/58
NUR 822
Gedrukt in de Europese Unie

Verantwoordelijke uitgever: Paul-Etienne Pimont, Lefebvre Sarrut Belgium NV
Lay-out: Crius Group, Hulshout
Omslagontwerp: Danny Juchtmans / www.dsigngraphics.be
Omslagbeeld: @KU Leuven 2020

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Ondanks alle aan de samenstelling van de tekst bestede zorg, kunnen noch de auteurs noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

Dit boek is eveneens digitaal beschikbaar op www.stradalex.com en www.jurisquare.be.

VOORWOORD

Dit boek is een collectief werkstuk, ter bekroning van een facultair onderzoek. Collega's kijken naar het transversale thema van "informatie en recht". Dit is natuurlijk een oud thema en bijwijlen zelfs een oud zeer. Het heeft juristen altijd al geboeid om te weten of de rechtsregel (on)juist vervat ligt in taal. Bovendien is het een permanente vraag of de (normatieve) boodschap in de rechtsregel op een goede en correcte wijze wordt overgebracht. Heeft de ontvanger de rechtsregel begrepen of kunnen begrijpen?

Het thema is en blijft belangrijk. Elke jurist zou op en tijd en stond moeten stilstaan bij de vraag naar belang, functie, doel van "informatie" in zijn of haar rechtstak. Dit boek hoopt daartoe bij te dragen. Het is een collectieve denkoefening geworden.

Het is onze hoop dat de lezers zien dat recht ook een vorm van "systeemdenken" inhoudt. Er wordt geredeneerd volgens welbepaalde beginselen en basisprincipes. En bij dit systeemdenken hoort een bepaald jargon. Zoals geweten, vormt dit jargon vaak een hinderpaal bij het overbrengen van de boodschap.

We leven in een complexe samenleving waarin de juridisering toeneemt. Elke handeling, daad of actie van welke aard ook kan juridisch worden gevat. Mensen schermen met rechten en plichten dat het een lieve lust is. Relaties en verhoudingen worden vaak juridisch gedeut. Sommigen menen dat de complexiteit van de samenleving voortkomt uit het recht. Veeleer echter volgt het recht de samenleving. Er is eerst een nieuw – al dan niet complex – gegeven of evolutie; vervolgens worden daaromtrent regels uitgevaardigd.

Gevolg van de toegenomen complexiteit is dat het, nog meer dan vroeger, een fictie blijkt om heel het recht te kennen. Iedereen wordt "willens nillens" in toenemende mate geconfronteerd met het recht en moet het ofwel allemaal zelf uitzoeken ofwel een beroep doen op een derde. Het kan daarbij gaan over het invullen van een belastingbrief, een huurcontract, een telefoniedienst, een sociale aanvraag, een arbeidscontract, een aansprakelijke minderjarige ...

Bovenop deze complexiteit komt nog eens dat recht niet neutraal is maar van nature normatief. Het maakt dat recht als kennis uitermate waardevol is. Niet verwonderlijk handelt de spreuk "kennis is macht" historisch over rechtskennis.

In mensentaal: degene die veel over recht weet, staat vaak een pak sterker. Elke jurist zal het beamen wanneer hij/zij weer eens wordt aangesproken door familieleden of vrienden die niet-juristen zijn maar die wel veel heil van de rechtskennis verwachten.

De auteurs hebben ervoor gekozen om ieder vanuit de eigen rechtstak naar deze problematiek te kijken. Het gaat dan over rechtsgeschiedenis, omgevingsrecht, consumenten- en ondernemingsrecht, financieel recht, verzekeringsrecht, mediarecht, gegevensbeschermingsrecht, gemeen recht, goederenrecht en sociaal recht. Collectief werd er ook voor gekozen om een bepaalde leidraad te hanteren. In de plaats van een volledige vrijheid houdt elke bijdrage zich (ongeveer) aan een vast stramien, dat een aantal vragen beantwoordt: Wat is de juridische grondslag?, Welke voorschriften gelden er inzake vorm en formulering?, Zijn er bijzondere tijdsaspecten? Welke partijen zijn er betrokken? Kan er afgeweken worden? Wie draagt de bewijslast? Welke bewijsmiddelen zijn mogelijk? Wat zijn de gevolgen van niet-naleving van de geldende bepalingen? Wat is de achterliggende doelstelling?

Zo poogt het boek een transversale visie te brengen op één thema doorheen verschillende rechtstakken.

Onze dank gaat uit naar alle collega's die dit project een warm hart toedroegen. Een speciaal woord van dank aan Emma Suzanne van Aggelen. Zij heeft dit facultaire project en boek in goede banen geleid. Met niet aflatende vastberadenheid riep zij de auteurs tot de orde. Zonder haar waren project en boek er niet geweest.

Wouter DEVROE en Yves STEVENS,
Faculteit Rechtsgeleerdheid, KU Leuven

INHOUD

<i>Voorwoord</i>	v
<i>Inleiding en algemeen kader</i>	xvii

Rechtsonwetendheid (*ignorantia iuris*) in het geleerde recht

Wouter DRUWÉ.....	1
I. Inleiding.....	1
II. Enkele basisinzichten uit het Romeinse recht van de Oudheid.....	1
A. Het ‘klassieke’ Romeinse recht: risico’s van rechtsonwetendheid ...	1
B. De laatklassieke ontwikkeling van een plicht om zich over het recht te informeren.....	4
C. Rechtsonwetendheid in de vroege middeleeuwen.....	5
III. Ontwikkelingen in het <i>ius commune</i>	6
A. Ontstaan van de universiteiten en interesse voor de <i>ignorantia iuris</i>	6
B. De vorming van een rechtsregel.....	7
C. Juridische waarde van rechtsregels.....	9
D. ‘ <i>Ignorantia iuris</i> ’ in vroegmoderne Nederlandse rechtsregel- commentaren.....	11
1. Enkele algemene bemerkingen.....	11
2. Petrus Peckius (1564).....	11
3. Nicolaus du Bois (1684).....	14
IV. Publiciteitsvereisten.....	14
A. Publiciteit van verordeningen en statuten.....	14
B. Publiciteit van rechtspraak.....	15
V. Een concrete casus: Wamesius over de toepassing van een munt- verordening op een onwetende buitenlander.....	19
VI. Conclusie.....	20

Informatieverplichtingen in het gemeen recht

Annick DE BOECK, Tom HICK en Ilse SAMOY.....	23
I. Inleiding en afbakening.....	23
II. Het concept “informatie”.....	25
A. Structurele aspecten van informatie.....	25
B. Processuele analyse.....	25
III. Precontractueel of contractueel?.....	26

IV.	Bestaan en inhoud van informatieplichten	27
A.	Juridische grondslagen	27
1.	In de precontractuele fase.	27
a.	Informatieplichten die aansluiten bij het bestaan of realiteit van de wilsovereenstemming.	27
b.	Informatieplichten die aansluiten bij de integriteit of volwaardigheid van de wilsovereenstemming.	30
2.	In de uitvoeringsfase	31
B.	Synthese: de constitutieve bestanddelen van de informatie- plichten	32
1.	Kennis en inhoudelijk element	32
2.	Uitwerking	32
C.	Vorm van de informatie	39
V.	Rechtsgevolgen van tekortkomingen aan informatieplichten	40
A.	Precontractuele informatieplichten	40
1.	Nietigheid	40
2.	Precontractuele aansprakelijkheid	44
a.	Causale schade	44
b.	Schadeloosstelling	46
3.	Tussenbesluit: remedies voor precontractuele gebrekkige informatieverstrekking.	47
B.	Contractuele informatieplichten.	47
C.	Innovatieve remedies bij niet of gebrekkige informatie- verstrekking.	50
D.	Slotbeschouwingen bij de Rechtsgevolgen van tekortkomin- gen aan informatieplichten	53
VI.	Bewijs van informatieplichten en -rechten	54
A.	Bewijslast	54
1.	Uitgangspunt	54
2.	Plicht tot medewerking van de partijen aan de bewijsvoering	56
3.	Uitzonderlijke rechterlijke omkering van de bewijslast.	57
B.	Andere uitzonderingen.	58
C.	Bewijsstandaard.	60
D.	Bewijsovereenkomsten en -bedingen.	61
VII.	Conclusie	62
	Informatieverplichtingen in het verzekeringsrecht	63
	Caroline VAN SCHOUBROECK	63
	Inleiding	63
I.	Waar	63
A.	Verzekeringsovereenkomstenrecht.	64
B.	Wetboek economisch recht	65

C.	Gedragsregels	68
D.	Belang van de kwalificatie van een wettelijke regel	72
E.	<i>Soft law</i>	73
II.	Voorschriften	73
A.	Voorschriften inzake vorm	73
1.	Verzekeringsovereenkomstenrecht	73
2.	“Gedragsregels”	75
a.	Productinformatiedocumenten	75
b.	Dragers	78
B.	Voorschriften inzake formulering	78
1.	Bewoordingen	78
2.	Taal	80
III.	Doelgroep	81
A.	Aan wie?	81
B.	Door wie?	83
IV.	Afwijken?	83
V.	Bewijs	83
A.	Bewijslast	83
B.	Bewijsmiddelen	85
VI.	Naleving	86
A.	Sancties	86
B.	Remedies	90
VII.	Doel/nut	91
	Slotbeschouwing	91

Precontractuele informatieverplichtingen in de financiële sector

	Joeri DE SMET en Veerle COLAERT	93
	Inleiding	93
I.	Rechtsbronnen	94
A.	Cross-sectorale informatieverplichtingen	94
B.	Beleggingsdiensten en financiële instrumenten	95
C.	Bankdiensten en -producten	96
D.	Verzekeringproducten	98
E.	Pensioenproducten	98
II.	Voorschriften	99
A.	Inhoudelijk	99
1.	Cross-sectorale informatieverplichtingen	99
2.	Beleggingsdiensten en financiële instrumenten	100
a.	Algemene MiFID-informatieplicht	100
b.	Prospectus	100
c.	UCITS-prospectus	101

	3. Bankdiensten en -producten	102
	4. Pensioenproducten	102
	B. Voorschriften inzake vorm	103
	C. Voorschriften inzake formulering	104
III.	Timing	105
IV.	Partijen	105
	A. Aan wie?	105
	1. Retailcliënten	105
	2. Alle (potentiële) cliënten	107
	3. Publiek	107
	B. Door wie?	107
V.	Afwijken	109
VI.	Bewijs	109
	A. Bewijslast	109
	B. Bewijsmiddelen	110
VII.	Naleving	110
	A. Sancties	110
	B. Remedies	111
	1. Publiekrechtelijk	111
	2. Privaatrechtelijk	111
	3. Collectieve handhaving	113
VIII.	Doel	113
	A. Volledige informatieverstrekking	114
	B. Verstrekking van begrijpelijke informatie	114
	C. Vergelijkbaarheid van producten	115
	Conclusie	116

Informatieverplichtingen in het consumenten- en ondernemingsrecht

	Bert KEIRSILCK en Evelyne TERRYN	117
--	--	-----

I.	Inleiding	117
II.	Doel van informatieverplichtingen in het consumentenrecht	119
	A. Doelstellingen van consumentenrecht – algemeen	119
	B. Doelstellingen van informatieverplichtingen in het bijzonder ..	121
III.	Beperkingen en mogelijkheden van informatieverplichtingen	122
IV.	Mogelijkheden en uitdagingen van nieuwe technologieën	132
	A. Gepersonaliseerde informatie	132
	1. Mogelijkheden en voordelen	132
	2. Uitdagingen en gevaren: gegevensbescherming en manipu- latie	135
	B. Informatie verstrekt door technologie / via technologische oplossingen	137

1.	Mogelijkheden	137
2.	Uitdagingen: nieuwe mogelijkheden voor manipulatie.	139
V.	Uitbreiding van instrumenten van consumentenbescherming tot de verhouding tussen ondernemingen?	140
A.	Wet precontractuele informatie	140
B.	Nieuwe b2b-wet	141
VI.	Inhoud van de belangrijkste informatieverplichtingen in het consumenten- en ondernemingsrecht	142
A.	Basisondernemingsinformatie	142
B.	Meer gedetailleerde informatie over de onderneming en haar aanbod op de markt	143
C.	Precontractuele informatieverplichtingen	145
D.	Contractuele informatieverplichtingen	149
E.	Open normen naast specifieke voorschriften	150
VII.	Bewijs	155
VIII.	Sancties en handhaving	158
A.	Gemeenrechtelijke remedies	158
B.	Specifieke sancties en remedies	159
IX.	Conclusie	162

Informatieverplichtingen in het mediarecht

	Nadia FECI en Peggy VALCKE	165
	Inleiding	165
I.	Waar	167
II.	Wie	168
III.	Voorschriften	169
A.	Identificatie en transparantie	170
1.	Minimuminformatie	170
2.	Mediaconcentratie	170
3.	Toegankelijkheid voor personen met een handicap	171
B.	Commerciële communicatie	171
1.	Eerlijkheid en herkenbaarheid van commerciële communicatie	171
a.	Het herkenbaarheidsprincipe	171
b.	Geen misleiding	172
2.	Sponsoring en productplaatsing	173
a.	Algemeen	173
b.	Besluit van de Vlaamse Regering betreffende het gebruik van een logo voor de aanduiding van productplaatsing	173
3.	Videoplatforms	174

C.	Redactionele inhoud	175
1.	Bescherming van minderjarigen	176
2.	Verplichtingen voor videoplatforms	177
D.	Zelf- en co-regulering	178
1.	Co-regulering	179
a.	Classificatie van films in Belgische bioscoopzalen	179
2.	Zelfregulering	181
a.	De ICC-Code	181
b.	In België	182
IV.	Timing	183
V.	Afwijken	183
VI.	Bewijs	184
VII.	Naleving	185
A.	Sancties en remedies	186
1.	VRM	186
2.	Klachtencommissie Kijkwijzer	187
3.	JEP	187
VIII.	Doel/nut	188
A.	Identificatie en transparantie	189
B.	Commerciële communicatie	189
C.	Redactionele inhoud	190
D.	Zelf- en co-regulering	191
1.	Co-regulering: Kijkwijzer	191
2.	Zelfregulering	192
E.	Overkoepelende thema's	193
1.	Informatievisualisatie	193
2.	Grensoverschrijdende digitale inhoud	193
IX.	Conclusie	194

Informatieverplichtingen in het gegevensbeschermingsrecht: *much ado about nothing?*

Els J. KINDT, Brahim BÉNICHOU en Marie BEUDELS	197
--	-----

Inleiding 197

I.	De AVG, de Belgische gegevensbeschermingswet 2018 en De Wet Elektronische Communicatie 2005: hoofdbronnen van uitgebreide en uiteenlopende informatieverplichtingen	200
A.	Overzicht	200
B.	Doelstelling van de wetgever	202
II.	Een <i>closer look</i> : inhoud van diverse informatieverplichtingen.	203
A.	Algemeen transparantiebeginsel in de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)	204

B.	Specifieke informatieverplichtingen onder de AVG, bij uitoefening van AVG rechten, in geval van gegevenslekken en bij andere AVG verplichtingen en domeinen	205
a.	De informatieplicht in het geval van rechtstreekse verkrijging (art. 13 AVG)	205
b.	De informatieplicht in het geval van onrechtstreekse verkrijging (Art. 14 AVG)	207
c.	Informatieverplichtingen bij de uitoefening van rechten door de betrokkene	207
d.	Informatieverplichtingen in geval van gegevenslekken.	209
e.	Informatieplichten voortvloeiend uit andere AVG-principes of verplichtingen en in andere specifieke domeinen	210
C.	Uitzonderingen en beperkingen op de informatieverplichtingen	212
a.	AVG-uitzonderingen op de informatieplicht in het geval van rechtstreekse en onrechtstreekse verkrijging en gegevenslekken.	212
b.	Uitzonderingen onder artikel 23 AVG	213
c.	Uitzonderingen voor wetenschappelijk onderzoek	214
D.	Informatieverplichtingen bij elektronische communicatie	214
a.	Geïnfomeerde toestemming voor ontvangst van elektronische post voor reclame	215
b.	Informatieplicht bij het gebruik van cookies.	216
c.	Geïnfomeerde toestemming voor het gebruik van verkeers- en locatiegegevens.	217
III.	Vormvoorschriften, termijnen en beneficiarissen van de informatieplicht	218
A.	Vormvoorschriften, inclusief voorwaarden omtrent formulering van de informatie	218
1.	Voorschriften inzake vorm.	218
2.	Voorschriften inzake formulering.	220
B.	Termijnen	220
1.	Termijnen in het algemeen.	220
2.	Termijnen bij onrechtstreekse verkrijging.	221
3.	Termijnen bij de uitoefening van rechten	222
4.	Uiteenlopende termijnen voor melding gegevenslekken.	222
C.	Beneficiarissen	223
1.	De betrokkenen	223
2.	Verantwoordelijken	224
3.	De toezichthoudende overheid	225
IV.	Bewijs en sanctionering van niet-nakomen van de informatieverplichtingen.	226
A.	Algemeen	226

B.	De verantwoordelijke voor de informatieverplichtingen	226
1.	De verantwoordelijke(n) voor de verwerking	226
2.	De verwerker.	228
C.	Verantwoordingsplicht en bewijs	228
1.	Bewijslast.	228
2.	Bewijsmiddelen	228
D.	Handhaving, sancties en remedies.	229
V.	Kritische analyse	230
	Conclusie.	232

Informatie, vastgoedtransacties en digitalisering

Alexander APPELMANS, Maarten HERBOSCH en Benjamin VERHEYE . . . 235

I.	Inleiding.	235
II.	Van onderhandeling tot notariële akte.	237
A.	Juridische grondslag	237
B.	Doelstelling.	238
C.	Formele voorwaarden en sancties.	238
1.	Bodemkwaliteit	238
2.	Ruimtelijke ordening.	240
3.	Onroerend erfgoed	242
4.	Energieprestaties	243
D.	Bewijs.	245
III.	Onroerende publiciteit	245
A.	Juridische grondslag	246
B.	Doelstelling.	246
C.	Formele voorwaarden.	249
D.	Bewijs.	250
E.	Sancties	250
IV.	Impact van technologie op informatie en vastgoedtransacties	254
A.	Toekomstige evoluties.	254
1.	Onroerende registers op blockchain.	255
2.	Andere technologie voor onroerende publiciteit en centraliseren van vastgoedinformatie	257
3.	Property passports en tokenisation.	258
B.	Potentiële impact van technologie op de vastgoedtransactie.	259
V.	Conclusie.	260

De rol van informatie binnen het omgevingsrecht

Elias VAN GOOL 263

I.	Inleiding.	263
II.	Openbaarheid van milieu-informatie.	264

A.	Algemeen	264
B.	Passieve openbaarheid	265
C.	Actieve openbaarheid	267
D.	‘Harde’ en ‘zachte’ transparantieplichtingen voor onder- nemingen: naar een horizontale openbaarheid van milieu- informatie?	268
III.	Informatie als rode draad doorheen de bestuurlijke besluit- vorming in het omgevingsrecht	271
A.	Effectbeoordelingen en omgevingstoetsen	272
1.	Milieu- en veiligheidseffectrapportage	272
2.	Watertoets, natuurtoetsen en onroerenderfgoedtoets	276
B.	Participatie door het publiek	278
C.	Adviesverlening	280
D.	Zorgvuldigheids-, motiverings- en redelijkheidsbeginselen als ankerpunten	281
E.	Bekendmaking en kennisgeving	283
IV.	Bedrijfsinterne milieuzorg: onderzoeks- en communicatie- verplichtingen voor ondernemingen	284
V.	Omgevingsinformatieverplichtingen voor privaatrechtelijke transacties	287
A.	Onroerende goederen	287
B.	Roerende goederen	290
VI.	Handhaving en jurisdictionele rechtsbescherming: informatie als sluitstuk	292
A.	Publiekrechtelijke handhaving	292
B.	Milieukwaliteitsnormen	294
C.	Privaatrechtelijke handhaving	295
D.	Jurisdictionele rechtsbescherming	296
VII.	<i>Capita selecta</i>	297
A.	Sectorale benaderingen: variaties in informatiegedrevenheid ...	297
B.	Het voorzorgsbeginsel	300
C.	Nieuwe digitale technologieën: welke informatierevolutie willen we voor ons toekomstige omgevingsrecht?	302

Socialebeschermingsrecht en informatie. Het handvest van de sociaal verzekerde in een digitaal tijdperk

	Emma Suzanne VAN AGGELEN	305
I.	Inleiding	305
II.	Inrichting van een overkoepelend instrument	307
III.	Paternalisme in een pre-digitaal tijdperk	310
IV.	Paternalisme in een digitaal tijdperk	314
V.	Conclusie	320

Diverse rechtsperspectieven over passende informatie	
Emma Suzanne VAN AGGELEN en Yves STEVENS	323
I. Inleiding	323
II. Open versus gesloten norm	324
III. Paternalisme en autonomie	326
IV. Effectiviteit	328
V. Rechtsgevolgen	331
VI. Beschouwende samenvatting	332

INLEIDING EN ALGEMEEN KADER

Informatie is van oudsher een thema waaraan vele juridische vraagstukken gekoppeld kunnen worden. Het gaat dan om vragen in verband met de conceptuele dimensie van informatie, zoals wat is informatie precies of waar ligt eigenlijk het onderscheid tussen concepten als data, gegevens en kennis? Maar het gaat evenzeer om vragen inzake de empirische dimensie: wordt de aangereikte informatie gelezen door de ontvanger of heeft informatieverstrekking wel het beoogde effect?

In dit boek ligt de focus op de rol en functie van informatie in het recht. Het idee bestaat erin om vanuit verscheiden rechtsdomeinen na te gaan hoe er vandaag gekeken wordt naar en omgegaan wordt met informatievergaring en informatieverplichtingen in het Belgische rechtssysteem. Het boek beoogt een transversale visie tot stand te brengen op één thema doorheen verscheidene rechtstakken. Dit vereist dat vanuit verschillende rechtsdomeinen kennis vergaard wordt over informatierechten en -plichten. Het boek beoogt evenwel niet exhaustief te zijn. De doelstelling is dus expliciet niet om alle mogelijke informatierechten en -plichten te beschrijven als een encyclopedisch geheel. De doelstelling is wel om een actuele stand van zaken te geven in die rechtstakken waarin er belangrijke evoluties plaatsvonden volgens de eigen inzichten van de auteurs. Het werk kan derhalve dienen als inspiratiebron voor verder onderzoek. Hierbij kan gedacht worden aan een intern of extern rechtsvergelijkende uitbreiding, een aanvullende internationale studie over de normatieve dimensie van informatie en dergelijke meer.

Om van dit boek ook daadwerkelijk een collectief werk te maken, is er in de Faculteit Rechtsgeleerdheid van de KU Leuven op zoek gegaan naar medewerking vanuit verschillende rechtsdomeinen. Tien verschillende rechtsdomeinen konden zo worden betrokken. Het gaat om rechtsgeschiedenis, gemeen recht, verzekeringsrecht, financieel recht, ondernemings- en consumentenrecht, mediarecht, gegevensbeschermingsrecht, goederenrecht, omgevingsrecht en tot slot sociaal recht.

Door middel van vergaderingen en collectieve seminars is het idee om te werken rond informatievergaring en informatieverplichtingen verder vormgegeven. Er is beslist om de bijdragen op te bouwen aan de hand van een leidraad. Concreet beslaat deze leidraad de volgende vragen: Wat is de juridische grondslag?, Welke voorschriften gelden er inzake vorm en formulering?, Zijn er bijzondere

tijdsaspecten? Welke partijen zijn er betrokken? Kan er afgeweken worden? Wie draagt de bewijslast? Welke bewijsmiddelen zijn mogelijk? Wat zijn de gevolgen van niet-naleving van de geldende bepalingen? Wat is de achterliggende doelstelling? Voorts is beslist om de bijdragen aan een interne, onderlinge review te onderwerpen. De auteurs hebben zich bereid getoond om een bijdrage van een andere deelnemende auteur na te lezen.

In dit onderzoek is de leidraad de collectieve gids aan de hand waarvan de bijdragen tot stand gebracht zijn. Aangezien de leidraad de volledige vrijheid voor de auteurs reeds beknot, is er ruimte gelaten voor eigenheden voortvloeiend uit de toepassing van de leidraad door de verschillende auteurs op het eigen rechtsdomein. Dit is ook eigen aan het onderzoek waarbij verscheiden auteurs vanuit verschillende rechtsdomeinen betrokken zijn. Zo bijvoorbeeld kan het toepassen van de leidraad een andere dynamiek met zich meebrengen wanneer er sprake is van een privaatrechtelijk rechtsdomein of een publiekrechtelijk rechtsdomein. Deze eigenheden uiteten zich bijvoorbeeld in het feit dat niet in elk van de bijdragen aan iedere vraag uit de richtlijn evenveel gewicht werd toegekend of dat de structuur van de bijdragen niet steeds identiek is. De eigen inzichten van de auteurs op bepaalde evoluties primeren.

De verscheidene bijdragen hebben er ook toe geleid dat er een overkoepelende beschouwende bijdrage tot stand gebracht kon worden. In de bijdragen worden een aantal transversale thema's belicht die verband houden met informatievergaring en informatieverplichtingen.